



Bydgoszcz, 20.03.2020 r.

LEG/2020/13/P

Pani Anna Moskwa
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi
Śródlądowej

Szanowna Pani Minister,

Przesyłając informacje dotyczące wpływu epidemii wywołanej przez koronawirusa COVID-19 na działalność branży wodociągowo-kanalizacyjnej, należy podkreślić, iż na chwilę obecną jest zbyt wcześnie, by rzetelnie ocenić wpływ epidemii na działalność firm.

Członkowie Izby (na prośbę Izby odpowiedziało 105 przedsiębiorstw) wskazują na wiele zagrożeń, jakie mogą wystąpić w związku z panującą epidemią koronawirusa.

I.W zakresie zachowania płynności finansowej i spadku przychodów:

- problemy z płynnością w sektorze MŚP skutkującą brakiem płatności, które związane są z przejściowymi kłopotami (w wielu miastach zamknięto już czasowo obiekty kultury, uczelnie, szkoły, przedszkola, biblioteki, ale i drobni przedsiębiorcy oraz zwykli mieszkańcy mogą mieć ograniczone możliwości zarobkowania i płacenia), ryzyko niepłacenia przez szpitale obciążone aktualnie wyższymi kosztami , całkowita lub częściowa utrata należności od firm ogłaszających upadłość, likwidację lub postępowanie sanacyjne,
- przejściowe obniżenie płynności finansowej z tytułu zwiększenia nakładów na rozwiązania teleinformatyczne umożliwiające pracę zdalną (zdalny dostęp do zasobów sieciowych; konieczność wykupienia droższych licencji, konieczność zakupu mobilnych stacji roboczych, itp.),
- potencjalne problemy wynikające z trudności w dostarczaniu faktur za wodę i ścieki oraz ograniczeniu kontaktów inkasentów z odbiorcami , zmniejszenie wpływu środków pieniężnych bezpośrednio do kasy przedsiębiorstwa z uwagi na jej czasowe zamknięcie,
- brak wpływu dotacji dla projektów finansowanych z UE spowodowany brakiem realizacji zadań, czy też wstrzymaniem uregulowania faktury (zapłata faktury jest podstawą do wystąpienia o dofinansowanie).

- możliwe opóźnienia dokonywania płatności w okresie kolejnych miesięcy, co ma wpływ na pozyskanie środków z dofinansowania z UE,
- Przejściowe problemy z płynnością wynikające z niepewności związanej z kondycją banków, oprocentowaniem stóp itd.

II. W zakresie bieżącej eksploatacji:

- brak pewności stałego zabezpieczenia materiałów i środków do bieżącej technologii produkcji wody i unieszkodliwiania ścieków, zaburzenie łańcucha dostaw, np. chemii do uzdatniania czy oczyszczalni ścieków.
- brak pewności zabezpieczenia serwisów urządzeń do produkcji jw. (z uwagi na zamykanie hurtowni, ograniczanie produkcji, dostaw krajowych i z importu, zmniejszającą się ilość działających firm serwisowych), co może w konsekwencji doprowadzić do ograniczania działania obiektów technologicznych,
- z uwagi na zwiększającą się ilość osób chorych i objętych kwarantanną, brak pewności zabezpieczenia kadrowego na obiektach technologicznych.

III. W zakresie wzrostu kosztów:

- wzrost dodatkowych obciążeń z tytułu wynagrodzeń spowodowane niezbędną pracą w godzinach nadliczbowych, dyżurów itd.,
- wzrost należności nieściągalnych – odpisy aktualizujące należności stanowią element składowy niezbędnych przychodów, które są podstawą do kalkulowania cen wody i ścieków,
- zwiększenie kosztów opłat podwyższonych za niedotrzymanie parametrów wynikających z pozwoleń wodnoprawnych 500%,
- wzrost cen materiałów takich jak: środki czystości, płyny dezynfekujące, maski, a także niedostępnych obecnie, a niezbędnie potrzebnych rękawiczek, odzieży ochronnej.

IV. W zakresie inwestycji:

- zmiany planu inwestycji, poprzez m.in.: nie realizowanie inwestycji, których wstrzymanie nie będzie miało aż tak bardzo negatywnych skutków technicznych, technologicznych i ekonomicznych,
- brak rozpoczęcia realizacji nowych inwestycji i ich ewentualne odsunięcie w czasie,
- potencjalne problemy w znalezieniu wykonawców zewnętrznych oraz ryzyko rosnących cen ich usług (np. upadłość wykonawców),
- niemożliwość pozyskania dofinansowanie przyznanego na realizację projektów UE z powodu braku realizacji zadań, czy też wstrzymanie uregulowania faktur,
- zgłoszenie przez wykonawców kontraktów unijnych realizowanych w oparciu o FIDIC, roszczeń dotyczących Kosztu realizacji Robót i Czasu na Ukończenie, a wynikających

z załamania się łańcucha dostaw towarów i usług oraz dostępnością pracowników (zamknięcie granic, brak szczepionki),

- zgłoszenia przez Wykonawców robót, wniosków dotyczących siły wyższej – ogłoszenie stanu epidemii, a w związku z tym wydłużenie terminu realizacji robót, zmiana wysokości wynagrodzenia w związku z zmianą cen na rynku robót budowlanych i zmniejszeniem dostępności pracowników, w tym również kontraktów realizowanych ze środków unijnych, co wskazuje na konieczność przedłużenia terminów ponoszenia wydatków kwalifikowalnych i tym samym wydłużenia okresu rozliczenia projektów współfinansowanych przez UE.
- ograniczenie dostępności do administracji publicznej – może spowolnić proces uzyskiwania pozwoleń, dokonywania uzgodnień co może skutkować wydłużeniem realizacji zadania, opóźnieniem w przekazywaniu środków unijnych oraz krajowych na finansowanie inwestycji,
- spadek wydajności infrastruktury ze względu na niezrealizowane inwestycje i remonty. Awaryjność systemów może wzrosnąć, gdyż pewnych działań nie przeprowadzono i nie da się ich nadrobić w krótkim czasie (np. wymiana fragmentów sieci)

V W zakresie zarządzania personelem:

- spadek efektywności pracy ze względu na pracę zdalną, stres, niemożność wykonania pewnych zadań,
- ryzyko utraty ciągłości pracy w przypadku stwierdzenia zachorowania przez większą liczbę pracowników,
- rozregulowanie planów pracy zmianowej, planów urlopowych, większa liczba zwolnień lekarskich mogą doprowadzić do braków kadrowych, nierównomiernego rozłożenia pracy, zwiększonych kosztów wynikających z postępu czy konieczności zatrudniania.

Wszystkie ww. zagrożenia mogą skutkować także zmianami planowanych wielkości sprzedaży usług wodociągowych i kanalizacyjnych (czasowe zamykanie podmiotów..), a tym samym, wartość kosztów, które przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne ponosi w celu prowadzenia swojej działalności, podzielona zostanie przez mniejszą ilość planowanej sprzedaży wody i odbioru ścieków, co skutkować będzie wyższym kosztem jednostkowym. Skutkiem może być wzrost cen za wodę i ścieki dla odbiorców końcowych. Z drugiej strony wzrost taryf musi być zatwierdzony przez Wody Polskie. Proces ten jest długotrwały i może mieć wpływ na kondycję przedsiębiorstw.

Jednocześnie IGWP przedstawia najistotniejsze postulaty przedłożone przez Członków Izby dotyczące działań interwencyjnych i naprawczych ze strony rządu:

- w przypadku przedłużenia się okresu zagrożenia epidemicznego, możliwości prolongaty terminów rozliczenia projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej,

- konieczność uzgodnienia z UE warunków wypłaty dotacji, które zostały przyznane, ale nie są jeszcze zrealizowane,
- przyspieszenie procedury w instytucji wdrażającej i pośredniczącej, wypłat środków unijnych,
- odroczenia terminu spłaty pożyczek (m.in. WFOŚ i NFOŚ) i wcześniej zaciągniętych kredytów inwestycyjnych,
- zapewnienie możliwości rozłożenia na raty, częściowych umorzeń w spłacie zobowiązań za dostawę energii elektrycznej, należności publicznoprawnych
- nienaliczania podwyższonych opłat za niedotrzymanie parametrów wynikających z pozwoleń wodnoprawnych za względu na przerwanie łańcucha dostaw komponentów i usług lub całkowity brak jego utrzymania, który skutkuje trudnymi obecnie do określenia stratami finansowymi związanymi z koniecznością odbudowy procesu technologicznego,
- w celu konieczności zabezpieczenia płynności, umożliwienie pozyskania na szczególnych warunkach kredytów na zapewnienie ciągłości działalności operacyjnej (szybkość dostępu do kredytu, wysokość marży, referencyjne stopy procentowe, sposób zabezpieczenia zaciągniętego zobowiązania).
- zawieszenie terminów wprowadzenia nowych rozwiązań ustawowych planowanych na 2020 r.,
- zawieszenie obowiązku raportowania w zakresie schematów podatkowych (MDR),
- odroczenie terminu złożenia informacji o cenach transferowych TP-R za 2019 r.,
- odroczenie terminów regulowania zobowiązań publiczno-prawnych, bez dodatkowych kosztów opłaty prolongacyjnej.
- odstąpienie od stosowania sankcji przewidzianych w kodeksie karnym-skarbowym,
- zawieszenie stosowania przepisów Ustawy o przeciwdziałaniu zatorom płatniczym,
- odroczenie w czasie terminów na złożenie deklaracji i zeznań podatkowych.
- przyspieszenie terminu zwrotu VAT,
- odroczenie wprowadzenia PPK dla pracodawców zatrudniających do 50 pracowników oraz wstrzymanie obowiązku opłacania składek PPK w firmach średnich i dużych.
- odblokowanie środków na tzw. split payment oraz wydania urzędom skarbowym dyspozycji, by nie wstrzymywały zwrotu VAT firmom i zwracały w ciągu 15, a nie 60 dni jak obecnie.
- zapewnienie dodatkowego wsparcia przedsiębiorców ze środków unijnych,
- propozycja zwolnienia przedsiębiorstw strategicznych dla funkcjonowania Państwa w tym przedsiębiorstw wod-kan, z konieczności w wyjątkowych, uzasadnionych przypadkach, przestrzegania niektórych przepisów prawa pracy, aby istniała możliwość przyjęcia dowolnego systemu pracy minimalizującego kontakty międzyludzkie, a co za tym idzie, ryzyko zakażenia i przenoszenia wirusów (np. prawo kierowania na urlopy, odesłania do domu na oczekiwanie wezwania do pracy z możliwością obniżenia wynagrodzenia do 80%, ustalania harmonogramu pracy niezbędnego do zapewnienia ciągłości ,

- zabezpieczenie przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych w dostępność środków do dezynfekcji i środków chroniących pracowników, a także zapewnienia ciągłości dostaw środków chemicznych do uzdatniania wody i oczyszczania ścieków. Na tym tle postuluje się wprowadzenie ułatwień w transgranicznym przemieszczaniu się produktów/surowców związanych z działalnością branży.
- w ramach rządowego wsparcia służby zdrowia (czwarty filar) istnieje pilna konieczność modernizacji bazy szpitalnej w zakresie infrastruktury do dezynfekcji odprowadzanych ścieków zakaźnych. Dotyczy to w szczególności powstających nowych jednoimiennych szpitali zakaźnych, które do tej pory takich instalacji nie posiadały.

z poważaniem

Dorota Jakuta



Prezes Izby